

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته اقتصاد بهداشت

عنوان:

بررسی هزینه - اثربخشی مراکز دولتی درمان نگهدارنده با متادون

به منظور پیشگیری از بیماری ایدز در معتادان تزریقی:

(مطالعه موردی شهر کرمان سال ۱۳۹۴)

توسط: سیروس پورخواجویی

استاد راهنما: دکتر محسن بارونی

استاد مشاور: دکتر حمید شریفی

سال تحصیلی: ۱۳۹۴-۹۵

**Cost effectiveness of public centers performing methadone maintenance
treatment for injection drug users to prevent AIDS disease: Case study
of Kerman city, ۲۰۱۴**

A thesis

Presented to
The Graduate Studies

By

Sirus Pourkhajoei

Supervisor :

Dr Mohsen Barouni

Advisor:

Dr Hamid Sharifi

In Partial Fulfillment

Of the Requirements for the degree

Master of Science in:

Health Economics

Kerman University of Medical Sciences

۲۰۱۶

چکیده

خلاصه:

مقدمه: شیوع اعتیاد تزریقی و روابط پرخطر جنسی موجب نگرانی از افزایش موارد عفونت HIV شده است و از سوی دیگر بالا رفتن هزینه های مراقبت و محدود بودن منابع این نگرانی دو چندان ساخته است. در این شرایط ارزیابی اقتصادی جهت انتخاب بهترین مداخله ای که به کنترل برای کنترل HIV ضروری می‌سازد. مطالعه حاضر به تعیین هزینه - اثربخشی مراکز درمان نگهدارنده با متادون (MMT) به منظور پیشگیری از عفونت HIV در معتادان تزریقی پرداخته است.

روش کار: این مطالعه تحلیلی به صورت ارزیابی قبل و بعد از مراجعه در یک دوره زمانی یکساله (۶ ماهه اول سال ۱۳۹۴ و ۶ ماهه دوم سال ۱۳۹۴) انجام شد. در این مطالعه با استفاده از روش سرشماری تعداد کل معتادان در پنج مرکز دولتی MMT کرمان به عنوان جامعه آماری انتخاب شده اند. که به طور متوسط از بین ۶۵۰ معتاد مراجعه کننده به پنج مرکز، ۲۵۱ نفر دارای سابقه تزریق داشتند در طرح شرکت کرده اند. هزینه‌های مراکز MMT از دیدگاه دولت محاسبه شد. هزینه-اثربخشی با استفاده از نرم افزار TreeAge نسخه ۲۰۱۴ اجرا گردید.

یافته ها: نتایج نشان داد که مراکز MMT موجب اجتناب از ۸۶ مورد جدید HIV شدند. هزینه سرانه مراکز برای هر نفر ۱۷/۲۰۰/۰۰۰ ریال، سرانه هزینه جاری برای هر نفر ۱۶/۴۰۰/۰۰۰ ریال و هزینه سرانه ثابت برای هر نفر ۸۰۰۰۰۰ ریال می باشد. سرانه هزینه درمان دارویی از بیماران HIV سالیانه حدود ۲۹۸/۷۲۸/۰۰۰ ریال برآورد شد. هزینه-اثربخشی افزایشی (ICER) برای یکسال، ۹۹/۹۷۴/۳۹۰ ریال بدست آمد. در نهایت در این مطالعه مراکز MMT با آستانه سازمان جهانی بهداشت، هزینه اثربخش شناخته شدند. نتایج تحلیل حساسیت مدل نشان داد که به رغم تغییرات دامنه هزینه‌ها در خصوص هر مورد پیشگیری از HIV، همچنان مداخله درمان نگهدارنده با متادون نسبت به عدم مداخله هزینه-اثربخش است. با توجه به اثربخشی و هزینه - اثربخشی بالای مراکز MMT، گسترش این مراکز جهت تحت پوشش قرار دادن افراد پرخطر به منظور پیشگیری از HIV ضروری است.

کلید واژه ها: هزینه اثربخشی، مراکز درمان نگهدارنده با متادون، آیدز

Cost effectiveness of public centers performing methadone maintenance treatment for injection drug users to prevent AIDS disease: Case study of Kerman city, ۲۰۱۴

Abstract

Introduction: The prevalence of injection drug users (IDUs) and high risk sexual relations have caused concerns about increase in HIV infections. High care costs and resource limitations have intensified these concerns. So, it is necessary to select the best strategy to control HIV. This study aimed to determine cost-effectiveness of public centers performing methadone maintenance treatment (MMT) for prevention of HIV infection between IDUs.

Methods: This analytical study performed through a before-after assessment during a one year period (second ۶ months of ۲۰۱۴ and first ۶ months of ۲۰۱۵). Using census sampling, all IDUs referred to the ۵ MMT public centers of Kerman city have been selected. Among ۶۵۰ IDUs, ۲۵۱ persons participated in this study. The expenditures of MMT centers calculated in the view of government (public sector). The cost effectiveness calculated using TreeAge software, version ۲۰۱۴.

Results: MMT centers caused avoidance of ۸۶ new cases of HIV. The total cost of centers was ۴۷۱ USD per persons. The share of IDUs from current expenditures was ۳۵% and from capital expenditures was ۳۲%. Also, methadone per capita for each IDU was ۵۱۴ US\$. Per capita expenditure of HIV drug treatment estimated ۸۵۳۵ US\$ per year. Incremental Cost Effectiveness Ratio (ICER) obtained ۲۸۵۶ US\$ per year. Finally, MMT centers with WHO threshold identified as cost-effective. The model sensitivity analysis results showed that in spite of variation in the expenditures range of each HIV prevention case, still the MMT intervention is cost effective compared to no-intervention policy. By attention to high effectiveness and high cost effectiveness of MMT centers, it is recommended to develop these centers to cover high risk persons exposed to HIV infection.

Conclusion: High cost-effectiveness of MMT centers to prevent HIV indicate that it is necessary to reinforce these centers through supervision and education

Keywords: Cost-effectiveness, Methadone Maintenance Centers, AIDS